

ISSN 2223-3822

Andrushkiv, B. and Marynenko, N. (2015). Dynamics of socio-economic development of Ukraine [Dynamika sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy]. *Socio-Economic Problems and the State* [online]. 13 (2), p. 120-130. [Accessed November 30, 2015]. Available from: <<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15abmeru.pdf>>

Динаміка соціально-економічного розвитку України

Богдан Андрушків *, Наталія Мариненко **

* Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна
д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України,
завідувач кафедри менеджменту інноваційної діяльності та підприємництва
e-mail: andrushkiv-bohdan@rambler.ru

** Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
вул. Руська, 56, м. Тернопіль, 46001, Україна
к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів
e-mail: n_marynenko@ukr.net

Article history:

Received: September, 2015

1st Revision: September, 2015

Accepted: October, 2015

JEL classification:

O11

UDC:

330.3

Abstract: У статті подано аналіз макроекономічних показників України за період 2010-2015 років. Наведено ряд переваг, які роблять нашу країну привабливою для зовнішньоторгівельних зв'язків, зокрема вигідне геополітичне розташування, велика кількість населення, площ сільськогосподарських угідь, наявність значних запасів різноманітних природних ресурсів тощо. Проведеними дослідженнями встановлено, що найбільша частка в структурі ВВП належить промисловому виробництву. Відзначено, що продукція сільського господарства та харчової промисловості становить третину від загального обсягу експорту і має тенденцію до зростання. Протилежну ситуацію спостерігаємо в експорті металургійної, гірничої та машинобудівної продукції. У структурі імпорту високою є частка палива та мінералів, однак має місце переорієнтація експорту та імпорту з російського на європейські ринки. Наслідками економіко-політичної кризи в нашій країні за останні роки стали скорочення експорту, падіння обсягів ВВП, девальвація національної валюти, інфляція тощо. Певна стабілізація економічного стану України стала можливою завдяки допомозі міжнародних фінансових організацій та розвинених країн світу. Встановлено зовнішні та внутрішні ризики і характерні особливості розвитку національної економіки протягом досліджуваного періоду.

Keywords: соціально-економічний розвиток, макроекономічні показники, динаміка, криза

Андрушків Б. Динаміка соціально-економічного розвитку України [Електронний ресурс] / Богдан Андрушків, Наталія Мариненко // Соціально-економічні проблеми і держава. — 2015. — Вип. 2 (13). — С. 120-130. — Режим доступу до журн.: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15abmeru.pdf>.

This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.

1. Постановка проблеми

На сьогоднішній день національна економіка знаходиться в умовах політико-економічної кризи та вимушена відповідати на виклики нових, незнайомих факторів зовнішнього середовища, адже за всі роки своєї незалежності наша країна ще не мала досвіду воєнного часу. Ці фактори в конкретних ситуаціях по-різному впливають на виробничо-господарську діяльність вітчизняних підприємств промисловості, тому їхні керівники змушені сьогодні як ніколи ефективно вирішувати проблеми виживання та розвитку в нових умовах, які диктує зовнішнє середовище.

За останні п'ять років Україна вдруге намагається подолати кризовий шок. Кожен з шоків мав свої особливості, і основу кожного формували свої чинники та складові [6]. Тому актуальним завданням є аналіз динаміки соціально-економічного розвитку України з огляду на основні тенденції розгортання кризових процесів в Україні за останнє п'ятиріччя.

2. Мета дослідження

Аналіз макроекономічних показників за період 2010-2015 років, що відображають динаміку та тенденції економічного стану країни і виявлення факторів впливу на нього, які дозволять зробити обґрунтовані прогнози щодо розвитку української економіки на майбутнє.

3. Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій

Дослідженню проблем та динаміки соціально-економічного розвитку України присвячені наукові праці багатьох вітчизняних вчених, зокрема О. Амоші, З. Варналія, А. Гальчинського, Б. Данилишина, В. Геєця, О. Дзюбляка, В. Юрчишина та інших. Однак потребує подальшого вивчення динаміка економічного розвитку нашої держави за останні роки з точки зору швидкої зміни та важливості умов і факторів, що чинять вплив на нього.

4. Виклад основного матеріалу дослідження

Вигідне геополітичне розташування України та велика кількість населення (шосте місце в Європі) робить ринок збуту нашої країни одним з найпривабливіших у Європі. Окрім зовнішніх переваг, Україна багата на природні ресурси: 20% світового обігу залізної руди та 4% світового обсягу вугілля припадають на нашу країну. Велика площа сільськогосподарських угідь (43 млн. га, 72% від загальної площі держави) щороку дає мільйони тон зерна, яке експортується по всьому світу. Даний факт робить Україну першою в Європі за часткою сільськогосподарського виробництва в структурі ВВП (рис. 1).

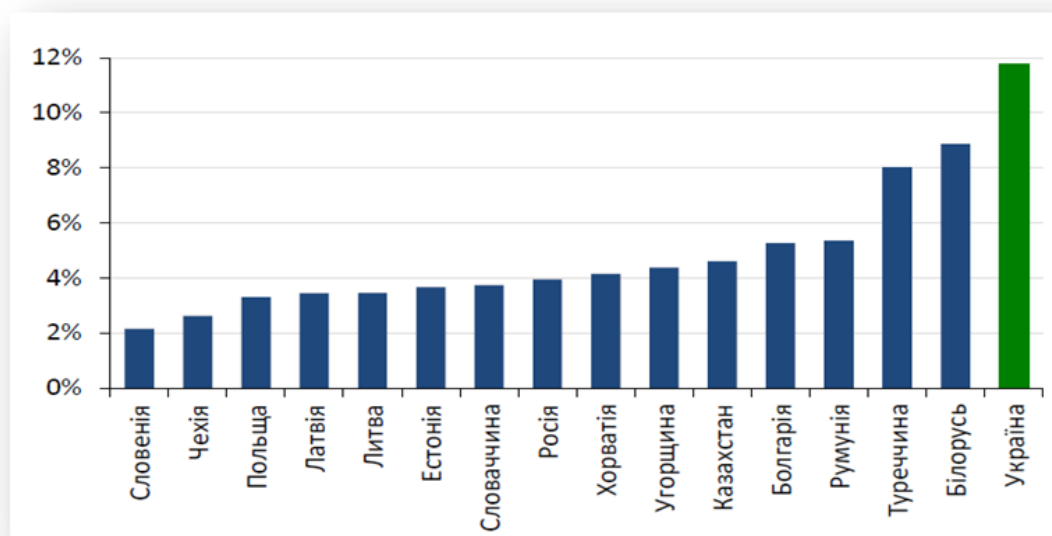

Рис. 1. Частка сільськогосподарського виробництва в структурі ВВП України та інших країн регіону в 2014 році [1, 4]

За структурою українська економіка є порівняно невеликою, відкритою та товарною. У 2014 р. країна зайняла 58-е місце у світі за розміром номінального ВВП (132 млрд. дол. США) і 47-е за ВВП за паритетом купівельної спроможності (ПКС). ВВП України на душу населення склав 3 089 дол. США (8 240 дол. США за ПКС) – це 126-й показник у світі (106-й за ПКС). Зовнішньоторговельний оборот України складає 108 % ВВП [1].

Основні макроекономічні показники розвитку країни за 2010-2014 рр. наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Основні макроекономічні показники за 2010-2014 роки

Показники	2010	2011	2012	2013	2014
1	2	3	4	5	6
Національні рахунки, млрд. грн					
Номінальний ВВП	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1566,7
Споживання	897,6	1094,2	1221,2	1329,6	1409,8
Валове нагромадження	225,3	291,7	305,0	270,9	221,0
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	-43,5	-85,9	-121,5	-135,3	-64,0
Індекс (% , річна зміна)					
Реальний ВВП	104,1	105,5	100,2	100	93,2
Споживання	106,3	111,3	107,4	105,2	92,6
Валове нагромадження основного капіталу	103,2	108,5	105	91,6	77,0
Експорт товарів та послуг	104,1	102,7	94,4	91,9	85,5
Імпорт товарів та послуг	114,4	115,4	103,8	96,5	77,9
Випуск окремих секторів економіки, %, річна зміна					
Сільське господарство	98,6	120,2	96,1	113,6	102,8
Промислове виробництво	112,0	108,0	99,3	95,7	89,9
Інфляція, індекс (%)					
Індекс споживчих цін (середній за рік)	109,4	108,0	100,6	99,7	112,1
грудень до грудня попереднього року	109,1	104,6	99,8	100,5	124,9
Індекс цін виробників промислової продукції (середній за рік)	120,9	119,0	103,7	99,9	117,1
грудень до грудня попереднього року	118,7	114,2	100,3	101,8	131,8
Зовнішній сектор, млрд. дол. США					
Рахунок поточних операцій	-4,8	-11,3	-15,6	-18,3	-5,3
Обсяг експорту товарів та послуг	64,0	81,3	83,9	78,7	65,3
Обсяг імпорту товарів та послуг	-69,5	-92,1	-99,1	-95,7	-70,7
Фінансовий рахунок	-9,7	-8,7	-11,4	-20,3	8,4
Прямі іноземні інвестиції	-5,6	-6,6	-6,9	-3,9	-0,3
Валові міжнародні резерви НБУ (на кінець періоду)	34,6	31,8	24,5	20,4	7,5
Державні фінанси, млрд. грн.					
Доходи зведеного бюджету	314,5	398,6	445,5	442,8	456,1
Видатки зведеного бюджету	379,1	421,6	492,5	505,8	523,1
Сальдо зведеного бюджету	-64,6	-23,1	-46,9	-63,6	-72,0
Державний борг (прямий та гарантований)	432,3	473,2	515,5	584,8	1110,8
Соціальні показники					
Рівень безробіття (за методологією МОП), у % до економічно активного населення віком 15-70 років	8,2	8,0	7,6	7,3	9,3
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн	2250	2648	3041	3282	3480

Як свідчать дані табл. 1, щороку відбувалося значне скорочення експорту, що за останній рік стало наслідком економіко-політичної кризи в нашій країні, яка спровокована сусідньою державою. Переорієнтація експортоформуєвих складових зовнішньоекономічної діяльності України з промислової продукції на сільськогосподарську робить вплив на плавний перехід економіки країни з індустріальної до постіндустріальної.

Промисловість і надалі відіграє важливу роль у структурі ВВП (25%, див. рис. 2) завдяки впливу на інші галузі економіки, особливо на транспорт і оптову торгівлю.

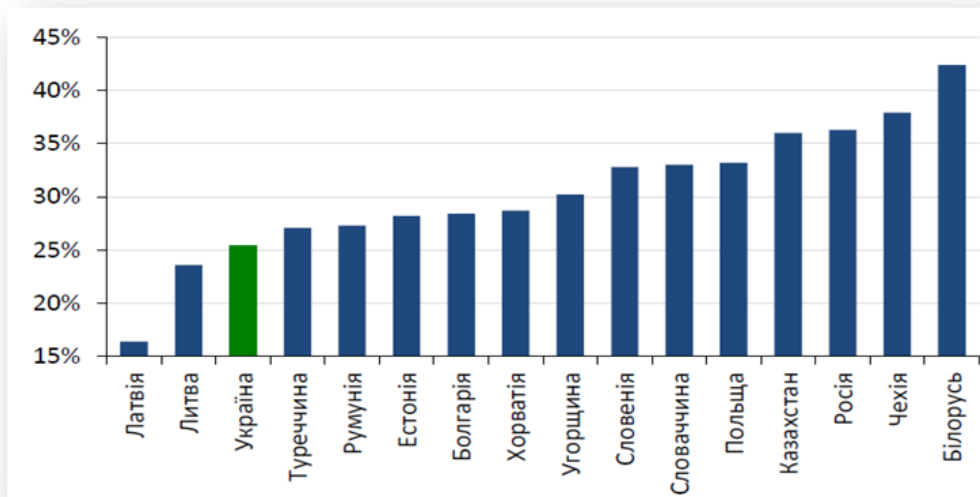

Рис. 2. Частка промислового виробництва в структурі ВВП України та інших країн регіону в 2014 році [1, 4]

Даний факт має відображення і на структурі зовнішньої торгівлі товарами в 2014 році (рис. 3). Так, 30,2% від загального обсягу експорту припадає на продукцію сільського господарства та харчової промисловості. Даний показник з 2010 року має зростаючу тенденцію (в першу чергу зростання обсягів експорту зернових, насіння олійних культур і рослинної олії) та робить Україну не тільки лідером в європейському регіоні, а й одним з найбільших у світі виробників та експортерів сільськогосподарської продукції. Протилежна тенденція спостерігається в експорті металургійної та гірничої продукції, адже якщо в 2010 році їхня частка складала 33%, то в 2014 цей показник скоротився до 27,6% на металургійну продукцію та 13,3% на продукцію машинобудування.

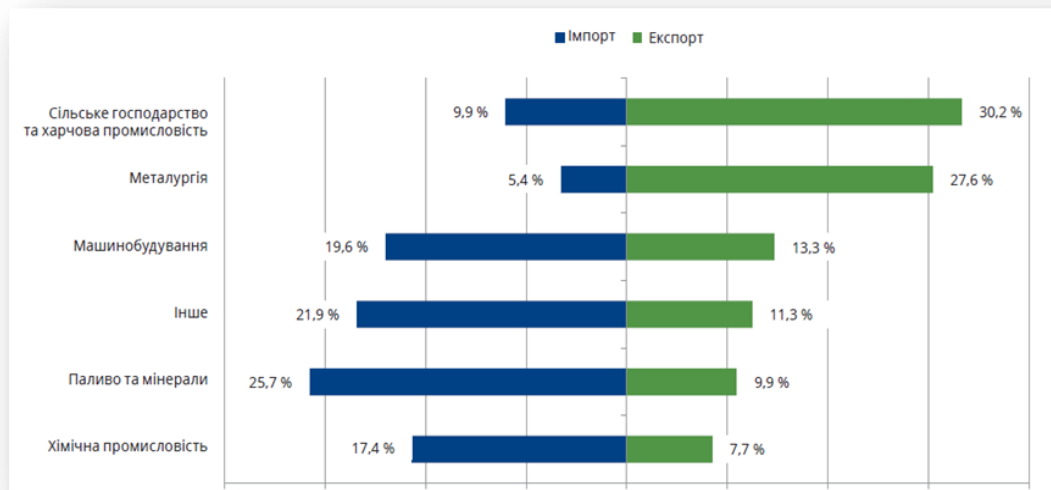

Рис. 3. Структура зовнішньої торгівлі товарами в 2014 році [1, 3]

Через значний рівень енергозалежності країни, в структурі імпорту також, як і в попередні роки, високою залишається частка палива та мінералів (25,7%). Проте з огляду на останні події дещо змінився основний торговий партнер з імпорту енергоресурсів. Як свідчать дані рис. 4, частка Російської Федерації (РФ) у імпорті України в силу відомих обставин на кінець 2014 року становила менше 25%, проте майже 40% досягла частка товарів, що ввозилися з країн Європейського Союзу (ЄС).

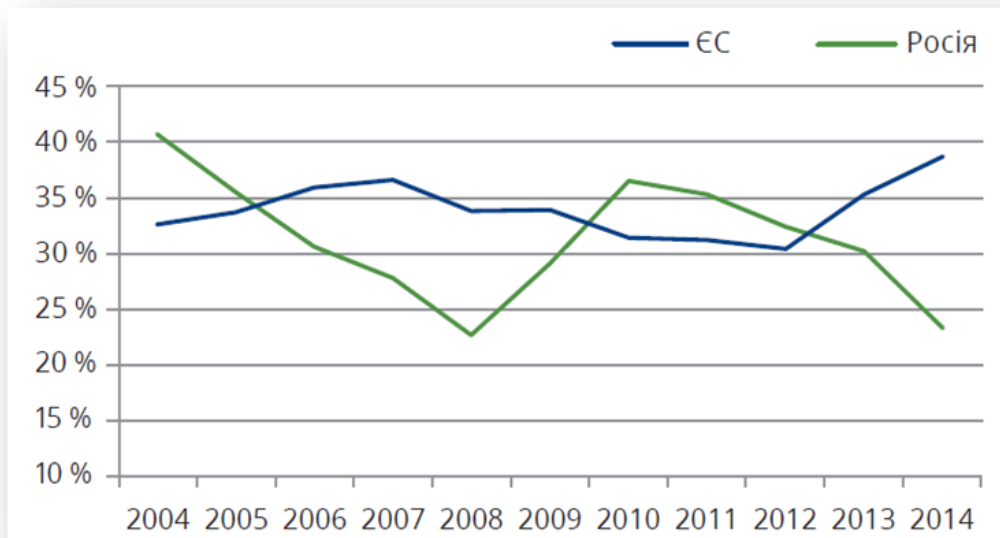

Рис. 4. Частка ЄС і РФ в імпорті України [1, 2]

Поступово євроінтеграція України знаходить відображення і на географії експорту (див. рис. 5). Після початку воєнної агресії РФ та руйнування торгових відносин з нею, орієнтир змістився на європейський ринок, де набирають обертів торгова співпраця з Польщею, Німеччиною, Італією та іншими європейськими країнами.

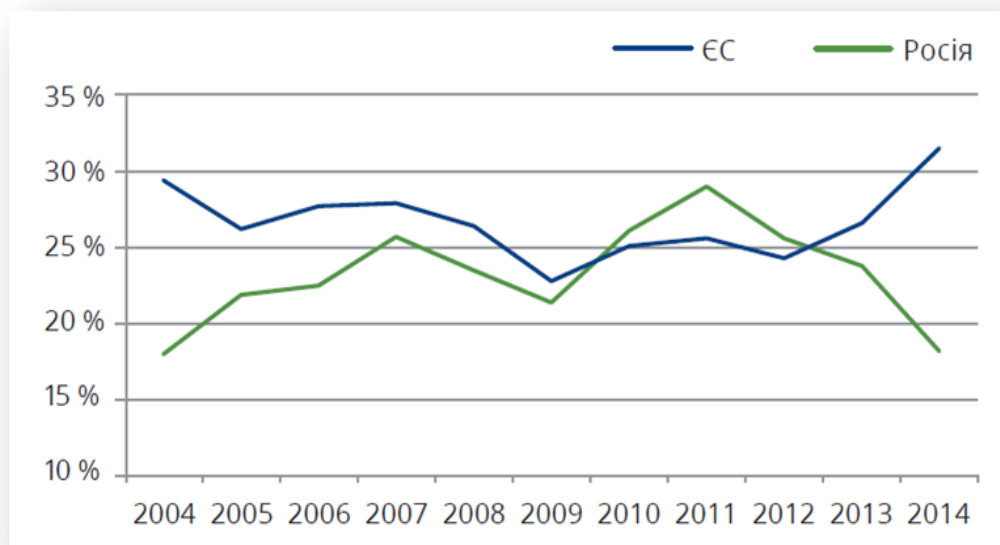

Рис. 5. Частка ЄС і РФ в експорті України [1, 2]

Розгорнутий воєнний конфлікт на сході країни, де розташовані ключові промислові підприємства, що зараз перебувають на непідконтрольній Україні території, призвів до падіння обсягів ВВП на кінець 2014 р. на 6,8 % порівняно з попереднім роком після двох років нульового зростання (рис. 6) [1, 2].

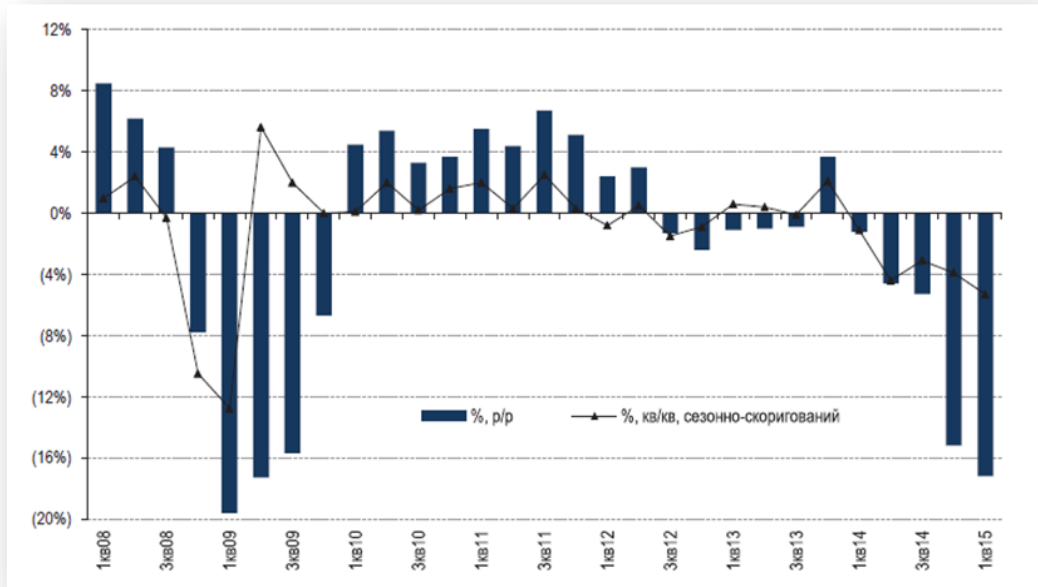

Рис. 6. Приріст реального ВВП

Проте експерти подають оптимістичні прогнози щодо зростання номінального та реального ВВП на 2015-2016 рр. (рис. 7).

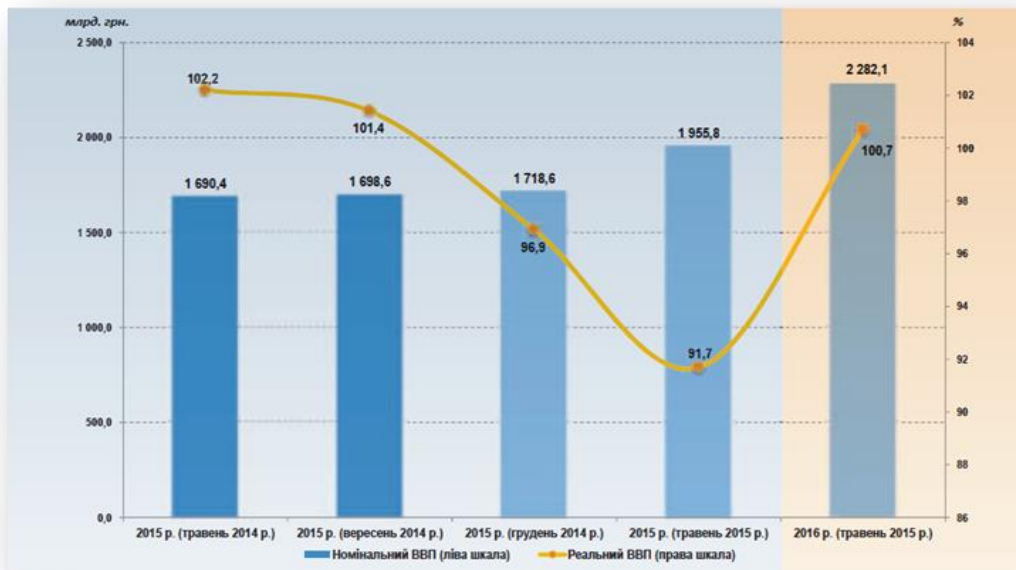

Рис. 7. Динаміка реального та номінального ВВП (прогноз на 2016 рік) [5]

Серед основних чинників скорочення ВВП стало різке падіння обсягів промислового виробництва – на 11 % порівняно з попереднім 2013 роком, хоча спад можна було спостерігати й у більшості інших галузей економіки, крім сільського господарства. Так, завдяки рекордному врожаю в 2014 році (64 млн. т.), обсяги виробництва сільськогосподарської продукції підвищилися на 2,8% в порівнянні з попереднім роком. Найгірша ситуація спостерігалася в будівництві, де темпи падіння були найбільшими (станом на травень поточного року, рис. 8).

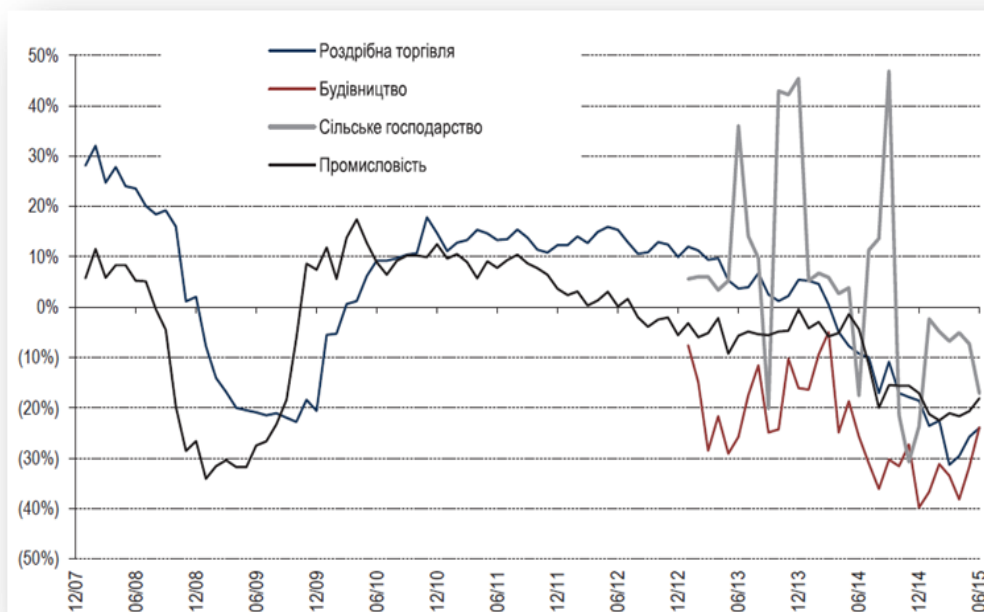

Рис. 8. Ключові показники реального сектору, % [1, 2]

Звісно, економіко-політична криза в країні також відобразилася і на фінансових ринках. З кінця 2013 року національна валюта знецінилася на 62%. Заворушення на валютному ринку спровокували значний відтік вкладів із банків. З кінця 2013 р. банківська система втратила 15% гривневих і 49% валютних вкладів. Станом на кінець липня 2015 р., Національний банк вивів з ринку 53 неплатоспроможні банки із 180, які існували наприкінці 2013 р. Девальвація грошової одиниці та суттєве підвищення тарифів на комунальні послуги призвели до прискорення споживчої інфляції, яка сягнула 61% у квітні 2015 р. (рис. 9) [1, 2].

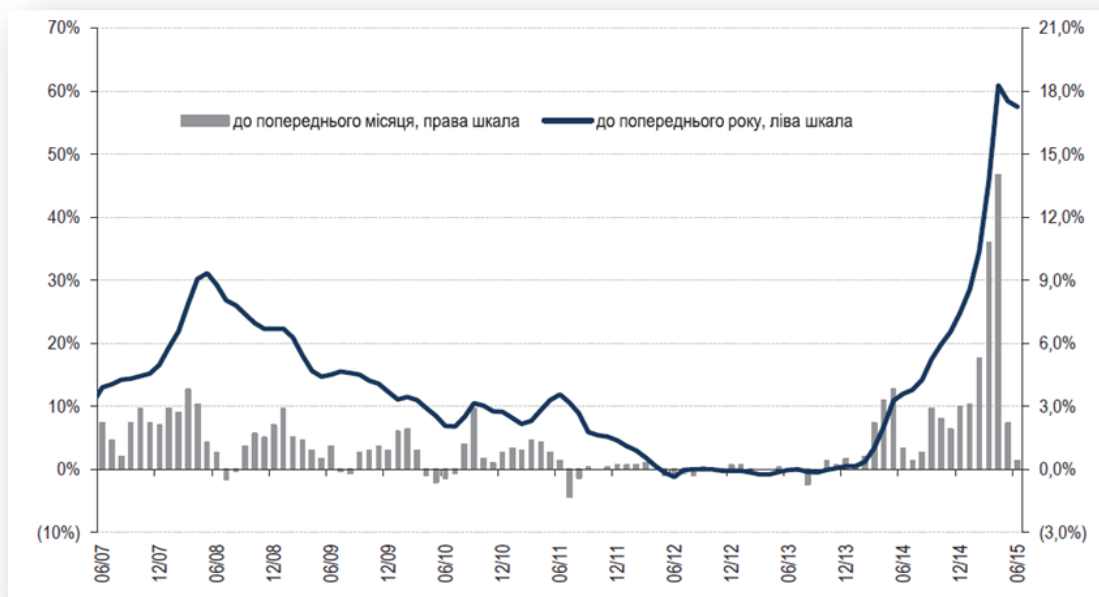

Рис. 9. Динаміка споживчої інфляції, %

Завдяки потужній фінансовій допомозі з боку МВФ, європейських та східних країн для підтримки та зміцнення національної економіки, Україні вдалося уникнути краху фінансової системи, навіть коли Національний банк України (НБУ) перестав стримувати валютний курс.

Початковий дворічний пакет допомоги у розмірі 27 млрд. дол. США, про який було оголошено у квітні 2014 р., включав 17 млрд. дол. США кредиту «стенд-бай» від МВФ, а також фінансування від

Світового банку, ЄС, Сполучених Штатів Америки й інших країн і міжнародних фінансових установ. Минулого року Україна використала 10 млрд. дол. США з цього пакета, чого було достатньо для здійснення планових виплат за державним боргом в іноземній валюті. Але із переростанням воєнного конфлікту на сході України в затяжну стадію та через те, що його негативний вплив на економіку виявився сильнішим, ніж очікувалося, первинний розмір фінансової допомоги було збільшено до 50 млрд. дол. США, а його строк було продовжено ще на три роки [1]. В порівнянні з поточним 2015 роком, за прогнозами експертів, у 2016 році слід очікувати зростання частки прямих іноземних інвестицій в структурі ВВП до 2,8% (рис. 10).

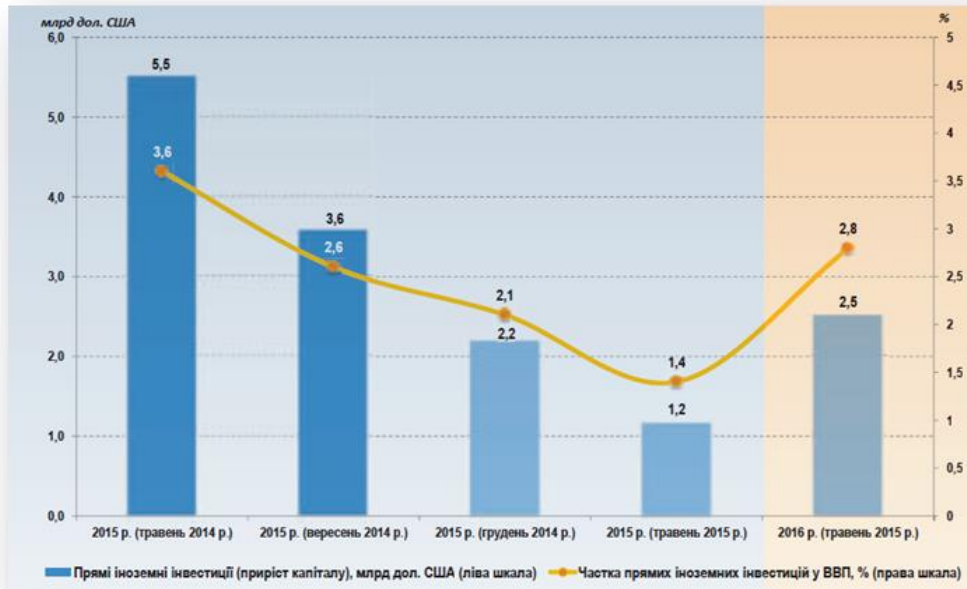

Рис. 10. Обсяг чистого притоку прямих іноземних інвестицій на 2015-2016 роки [5]

Після різкого неконтрольованого росту курсу долара взимку 2015 року, можна констатувати, що вже з березня в національній економіці розпочались відновні процеси та макроекономічна ситуація у цілому дещо стабілізувалася. Завдяки введенням ліміту на обмін валюти та запровадження жорсткого контролю за міжбанківськими операціями (внаслідок чого було ліквідовано 80 банків), НБУ вдалося стабілізувати валютний курс на рівні 21-23 грн. за дол. США.

Проте, економіка все ще потерпає від негативного впливу воєнного конфлікту на сході країни. Так, в першому кварталі поточного року реальний ВВП скоротився на 17,2% (в порівнянні з аналогічним періодом минулого року). Але, за оцінками експертів, динаміка окремих секторів економіки в другому кварталі поточного року свідчить про певну стабілізацію економічної активності. Так, темпи падіння в промисловості в червні 2015 р. скоротились до -18,1 % р/р порівняно з -20,7% у травні. Сповільнення темпів падіння спостерігається у роздрібній торгівлі та будівництві, що свідчить про відсутність подальшого скорочення внутрішнього споживчого та інвестиційного попиту. Стабілізація валютного курсу сприяла сповільненню інфляції. В червні 2015 р. місячна інфляція повернулася до середньо-історичних значень, а річний показник уповільнився до 57,5%, хоча вторинні ефекти девальвації гривні ще продовжують створювати тиск на споживчі ціни [1].

Не дивлячись на руйнівний характер девальвації гривні в лютні 2015 року, з іншого боку вона допомогла Україні зміцнити зовнішню позицію. Це було виражено в зменшенні дефіциту поточного рахунку з 9% до 4% ВВП та його скорочення до нуля в першому півріччі поточного року. Проте, даний факт не мав впливу на швидкість відтоку капіталу з приватного сектору.

Тому влада України почала проводити виважену фіскальну політику, в першу чергу орієнтуючись на стан бюджету. Так, за перші п'ять місяців 2015 року консолідований бюджет був зведений з профіцитом у 19,4 млрд. грн. (0,9 млрд. дол. США), порівняно з дефіцитом у 8 млрд. грн. (0,8 млрд. дол. США) в аналогічному періоді 2014 року. Завдяки росту ПДВ, мита та акцизів надходження до бюджету підвищилися більше, ніж на 30%. Проте, разом із збільшенням надходжень до бюджету, збільшилися витрати, основна стаття яких була обслуговування державного боргу та обороноздатність країни.

Виходячи з макроекономічної ситуації, що можна було спостерігати за перше півріччя поточного року (табл. 2), експерти прогнозують такі зовнішні та внутрішні ризики для національної економіки на 2016 рік.

Таблиця 2. Макроекономічна ситуація в Україні та чинники, що на неї впливають

Показник	Станом на			
	Травень 2014	Вересень 2014	Грудень 2014	Травень 2015
ВВП, % реальні зміни:				
Російська Федерація	1,6	1,1	-0,6	-3,4
США	2,9	3,0	3,0	3,0
Китай	7,1	7,2	7,2	6,3
Єврозона	1,7	1,5	1,3	1,4
Ціни на нафту марки Brent, середньорічна, дол. США/барель	103,7	112,0	71,1	61,5
Ціни на сталь, середньорічна у % до попереднього року	-	-	-	17,2
Середньорічний обмінний курс, євро/дол. США	1,4	1,3	1,2	1,1
Середньорічна ціна на природний газ, дол. США за 1 тис. м ³	384,1	372,3	339,6	279,9
Зміна тарифів на комунальні послуги (грудень до грудня) на базі яких розраховується індекс споживчих цін, %, зокрема:				
Природний газ	40,0	41,1	52,5	362,4
Гаряча вода, опалення	37,9	38,9	50,0	69,1
електроенергія	25,0	24,3	21,4	45,4
Мінімальна заробітна плата середньорічна, грн	1358,1	1325,1	1312,8	1242,6
Врожай зернових, млн. тон	55,4	60,0	60,7	56,9
Облікова ставка, %, на кінець року	9,9	11,4	13,2	25,6
Середньозважена середньорічна ставка за кредитами комерційних банків в національній валюті, %	-	-	-	29,8
Чисте використання ресурсів МВФ Нацбанком та Урядом України, млрд. дол. США	7,9	5,4	9,6	10,0
Доходи бюджету від приватизації, млн. грн.	6192,6	5609,1	5569,9	4083,3

Зовнішніми ризиками та характерними особливостями розвитку національної економіки є:

1. Дефіцит зовнішнього фінансування та звуження можливостей доступу до міжнародних ринків капіталу.
2. Ескалація українсько-російського конфлікту.
3. Згортання іноземними компаніями інвестиційних планів або перенесення термінів їхньої реалізації на майбутній період у зв'язку з макроекономічною невизначеністю.
4. Неотримання запланованого фінансування від МВФ.
5. Повільне відновлення розвитку світової економіки та збереження низьких цін на світових сировинних ринках.
6. Надходження незначних обсягів донорської допомоги.
7. Імплементация положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.
8. Подальше введення іншими країнами світу дозволенних СОТ торговельних обмежень, які негативно впливають на український експорт.
9. Суттєва девальвація євро по відношенню до долара.
10. Дії введених Україною обмежень на імпорт з метою покращення платіжного балансу [5].

До внутрішніх ризиків та характерних особливостей розвитку національної економіки можна віднести:

1. Поширення неплатоспроможності реального сектору економіки.
2. Нарощування негативних інфляційних очікувань населення.
3. Збереження низької кредитної активності комерційних банків.
4. Загострення дефіциту енергетичних ресурсів в країні (у т.ч. вугілля).
5. Посилення девальваційних тенденцій на валютному ринку.
6. Проведення значної емісії для фінансування дефіциту бюджету.
7. Значне зростання дефіциту державного бюджету та касових розривів у Пенсійному фонді, інших Фондах державного соціального страхування та НАК «Нафтогаз України».
8. Отримання низького врожаю зернових культур.
9. Дефолт за зобов'язаннями країни.
10. Суттєве підвищення тарифів на природний газ для населення та промисловості [5].

Не дивлячись на власний промисловий та сільськогосподарський потенціал, структура експорту України має високий рівень залежності від світового товарообігу та стану світової економіки. Унаслідок сильної залежності від іноземного попиту та тісного взаємозв'язку між орієнтованими на експорт галузями й іншими сферами економіки швидкість зростання української економіки є вкрай непостійною, із різкими провалами під час світових економічних криз, але й одночасно швидким відновленням у часи зростання глобальної економіки [1]. Тому важливим є питання наскільки швидко стратегічно важливі для держави та економіки підприємства мають змогу та ресурси пристосовуватися до змін.

5. Висновки

Таким чином, аналіз макроекономічної динаміки країни за останнє п'ятиріччя свідчить про те, що, не дивлячись на загострення економіко-політичної кризи внаслідок воєнної агресії з боку РФ, національна економіка вже пережила перший шок та поступово відновлюється здебільшого завдяки фінансовій допомозі МВФ та інших країн світу. На даному етапі розвитку вітчизняної економіки та з огляду на нинішню ситуацію, нагальною є інтеграція України у світові виробничі, торговельні та фінансові мережі.

Author details (in Russian)

Динамика социально-экономического развития Украины

Богдан Андрушків, Наталія Мариненко

Аннотація. В статье представлен анализ макроэкономических показателей Украины за период 2010-2015 годов. Приведен ряд преимуществ, которые делают нашу страну привлекательной для внешнеэкономических связей, в частности выгодное геополитическое расположение, большое количество населения, площадей сельскохозяйственных угодий, наличие значительных запасов разнообразных природных ресурсов и т.п. Проведенными исследованиями установлено, что наибольшая доля в структуре ВВП принадлежит промышленному производству. Отмечено, что продукция сельского хозяйства и пищевой промышленности составляет треть от общего объема экспорта и имеет тенденцию к росту. Противоположную ситуацию наблюдаем в экспорте металлургической, горной и машиностроительной продукции. В структуре импорта высока доля топлива и минералов, но имеет место переориентация экспорта и импорта с российского на европейские рынки. Последствиями экономико-политического кризиса в нашей стране за последние годы стали сокращение экспорта, падение объемов ВВП, девальвация национальной валюты, инфляция и т.п. Определенная стабилизация экономического состояния Украины стала возможной благодаря помощи международных финансовых организаций и развитых стран мира. Установлено внешние и внутренние риски, а также характерные особенности развития национальной экономики в течение исследуемого периода.

Ключевые слова: социально-экономическое развитие, макроэкономические показатели, динамика, кризис.

Author details (in English)

Dynamics of socio-economic development of Ukraine

Bohdan Andrushkiv *, Nataliia Marynenko **

* Ternopil Ivan Puluj National Technical University,

56, Ruska str., 46001 Ternopil, Ukraine

Dr., Prof., Honored worker of science and technique of Ukraine,

Head of the Department of Management of Innovative Activity and Entrepreneurship

e-mail: andrushkiv-bohdan@rambler.ru

** Ternopil Ivan Puluj National Technical University,

56, Ruska str., 46001 Ternopil, Ukraine

e-mail: n_marynenko@ukr.net

PhD, Assoc. Prof., Department of Economics and Finance

Abstract. Macroeconomic indicators of Ukraine for 2010-2015 are analyzed in the article. A number of our country's advantages being attractive for foreign trade are listed. In particular, favorable geopolitical location, large population, large areas of farmland, availability of diverse natural resources etc. are to be mentioned. The carried out research testify that industry accounts for the largest share in the GDP. It is noted that agriculture and food industry account for one third of total exports and their share tends to increase. The opposite situation is observed in the exports of metallurgical, mining and machine-building commodities. In the imports structure the share of fuels and minerals is still high, however a shift of exports and imports from russian to european markets is noticed. It is identified that the reduction of exports, GDP decrease, national currency devaluation, high inflation rate etc. are the effects of economic and political crisis taking place in our country over the past several years. The financial aid of international financial institutions and developed countries made the certain degree of economic situation in Ukraine stabilization possible. External and internal risks and specific features of national economy development during the researched period are determined.

Keywords: socio-economic development, macroeconomic indicators, dynamics, crisis.

Appendix A. Supplementary material

Supplementary data associated with this article can be found, in the online version, at <http://sep.d.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15abmeru.pdf>

Funding

The authors received no direct funding for this research.

Citation information

Andrushkiv, B. and Marynenko, N. (2015). Dynamics of socio-economic development of Ukraine [Dynamika sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Ukrainy]. Socio-Economic Problems and the State [online]. 13 (2), p. 120-130. [Accessed November 30, 2015]. Available from: <<http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15abmeru.pdf>>

Використана література

1. Аналітичний огляд ТОП-100 найбільших державних підприємств України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=f6738525-4eb4-4460-92b9-ab6ef8ac9481&title=MinekonomroztvkuOpriliudniloNoviZvitiProRezultatiRoboti100-NaibilshikhDerzhpidprimstvUkraini>.
2. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
4. Сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org/>.
5. Україна: перспективи розвитку. Консенсус-прогноз (травень 2015) [Електронний ресурс] / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Випуск 38. – 2015. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Konsensus-prognoz>.
6. Юрчишин В. Україна: від кризи до кризи [Електронний ресурс] / В. Юрчишин. – Режим доступу : http://www.razumkov.org.ua/upload/1410787033_file.pdf.

References

1. Analytical review of Ukraine's TOP-100 State-Owned Enterprises [*Analitychnyi ohliad TOP-100 naibilshykh derzhavnykh pidpriemstv Ukrainy*], available at: <http://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=f6738525-4eb4-4460-92b9-ab6ef8ac9481&title=MinekonomroztvkuOpriliudniloNoviZvitiProRezultatiRoboti100-NaibilshikhDerzhpidprimstvUkraini>.
2. Site of the State Statistics Service of Ukraine [*Sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy*], available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Site of the National Bank of Ukraine [*Sait Natsionalnoho banku Ukrainy*], available at: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
4. World Bank Open Data [*Sait Svitovoho banku*], available at: <http://data.worldbank.org/>.
5. Ukraine: perspectives of development. Consensus Forecast (May 2015). Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine [*Ukraina: perspektivy rozvytku. Konsensus-prohnoz (traven 2015). Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy*], available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=Konsensus-prognoz>.
6. Yurchyshyn V. Ukraine: from crisis to crisis [*Ukraina: vid kryzy do kryzy*], available at: http://www.razumkov.org.ua/upload/1410787033_file.pdf.

© 2015 Socio-Economic Problems and the State. All rights reserved.
 This open access article is distributed under a Creative Commons Attribution (CC-BY) 4.0 license.
 You are free to:
 Share — copy and redistribute the material in any medium or format Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
 The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
 Under the following terms:
 Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
 You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.
 No additional restrictions
 You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Socio-Economic Problems and the State (ISSN: 2223-3822) is published by Academy of Social Management (ASM) and Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University (TNTU), Ukraine, Europe.

Publishing with SEPS ensures:

- Immediate, universal access to your article on publication
- High visibility and discoverability via the SEPS website
- Rapid publication
- Guaranteed legacy preservation of your article
- Discounts and waivers for authors in developing regions

Submit your manuscript to a SEPS journal at <http://sepd.tntu.edu.ua>

